

‘ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ’ನ ನೆಲೆ, ಕಲೆಯ ಬಲೆ

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಹತ್ತಿರದ ಬಾಗಳಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವೊಂದಿದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 1200 ವರ್ಷಗಳ ಹಳೆಯದ್ದು. ಈ ದೇಗುಲದ ದ್ವಾರಬಾಗಿಲು ಹಲವಾರು ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ. ವಜ್ರ ಶಾಖೆ, ಬಳ್ಳಿ ಶಾಖೆ, ಜಲಂಧರ ಶಾಖೆ, ನಾಗ ಶಾಖೆ, ನೃತ್ಯ ಶಾಖೆ, ವಾದ್ಯಶಾಖೆ, ಕಂಬಶಾಖೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿದ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಾಂಗನೆಯರ ಕೆತ್ತನೆ, ಹೂಬಳ್ಳಿ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ವಾದ್ಯಗಳ ಶಾಖೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾತ್ಮಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೆತ್ತನೆಯು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಕಿವಿ, ಕೈಕಾಲು, ಕೈಬೆರಳು, ನಾಟ್ಯ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಆಕರ್ಷಣೀಯ.

—ಅನುರಾಧ ಟಿ., ದಾವಣಗೆರೆ

‘ಮಾದಲ’ ಮಹತ್ವ ಬಲ್ಲರಾ?

ಮಹಾಫಲವೆಂಬ ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾದಲ ಹಣ್ಣು, ರೂಟೇಸಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹೇರಳ ವಿಟಮಿನ್ ‘ಸಿ’ ಸತ್ತವಿರುವ ಅಪರೂಪದ ಸಿಟ್ರಸ್ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಬೇಧದ ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಳಿ ಮತ್ತು ಸಿಹಿ ಇದೆ. ಸಿಟ್ರಸ್ ಗುಣದ ನಿಂಬೆ, ಕಿತ್ತಳೆ, ಚಕ್ಕೋತ ಹಾಗೂ ಮಾದಲ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಭಾರತವೇ ತವರು! ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಂತೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಧ್ರತೆ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವೆಡೆ ಇದು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 3 ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಈ ಗಿಡದ ರಚನೆಯೇ ಪೊದೆಯಂತಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ತೊಟ್ಟು, ದೊಡ್ಡ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ ಈ ಮಾದಲವು ದಪ್ಪದಾದ, ಒರಟಾದ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಸಿಹಿ ತಿರುಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡದಂತೆ ಈ ಗಿಡದ ರೆಂಬೆಗಳಲ್ಲೂ ಮುಳ್ಳುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಸುರಿನ ಮಾದಲಕಾಯಿ, ಮಾಗಿದಾಗ ಹಳದಿ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಸುವಾಸನೆ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಮಲೆನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣನಿಕಾಯಿಗೂ ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತಂಪುಕಾರಕವಾಗಿದ್ದು, ಸಿಪ್ಪೆ ಔಷಧಿಯ ಗುಣಹೊಂದಿದೆ. ಸಿಪ್ಪೆ ಹಾಗೂ ತಿರುಳನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಮುರಬ್ಬಾ ತಯಾರಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಎಲೆ, ಹಣ್ಣು, ಕಾಂಡ, ಬೇರು, ಬೀಜಗಳಲ್ಲೂ ಔಷಧಿಯ ಗುಣವಿದೆ. ಹೋಮ ನಡೆಸುವಾಗ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಗೆ ಈ ಫಲವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುವುದುಂಟು.

—ರಮಣ್ ಶೆಟ್ಟಿ ರೆಂಜಾಳ್, ಮುಂಬೈ